

Sygn. akt III Ca 138/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk (spr.)

Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędzia SR (del.) Beata Majewska-Czajkowska

Protokolant Iwona Reterska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa A. J.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w T.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 3 października 2013 r., sygn. akt I C 677/13

1 zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.360,23 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt złotych i 23/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 12 grudnia 2012r.;

b zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 266 zł (dwieście sześćdziesiąt sześć złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu;

1 zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 159 zł (sto pięćdziesiąt dziewięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Beata Majewska – Czajkowska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 138/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 października 2013 roku Sąd Rejonowy oddalił powództwo, którym powód dochodził zapłaty przez pozwaną odszkodowania w kwocie 1360,23 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 12 grudnia 2012 roku. Rozstrzygnięcie poprzedził Sąd następującymi ustaleniami faktycznymi. W dniu 24 listopada 2009 roku M. N., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) wystawił na rzecz powoda A. J. fakturę VAT o numerze (...) opiewającą na kwotę 4.439,56 złotych, z terminem płatności określonym na dzień 27 listopada 2009 roku. Wystawiona faktura miała potwierdzać zobowiązania powoda wynikające z umowy zawartej z M. N.. Na wystawionej fakturze oraz fakturze zaliczkowej M. N. wpisał adres A. J. „ul. (...), (...)-(...) K.”. W dniu 3 marca 2010 roku pozwana (...) Spółka

Akcyjna w T. zawarła z M. N. umowę cesji wierzytelności wynikającej z umowy zawartej pomiędzy M. N. i A. J., a potwierdzonej fakturą z dnia 24 listopada 2009 roku. Po nabyciu wierzytelności pozwana w piśmie z dnia 12 marca 2010 roku wezwała powoda do zapłaty kwoty 4.605,59 złotych. W piśmie z dnia 23 marca 2010 roku pełnomocnik powoda poinformował, iż brak jest jakichkolwiek podstaw do zapłaty dochodzonej kwoty, albowiem powód odstąpił od umowy zawartej z M. N.. Pismo z dnia 23 marca 2010 roku zostało doręczone adresatowi w dniu 29 marca 2010 roku. W dniu 17 maja 2010 roku (...) Spółka Akcyjna w T. wniosła do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach pozew domagając się zasądzenia od A. J. kwoty 4.703,62 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz kosztów procesu, wskazując jako podstawę żądania umowę zawartą pomiędzy A. J. i M. N. oraz umowę cesji. W pozwie wskazano, iż prawidłowym adresem A. J. jest adres „(...)-(...) K. ul. (...)”. Sprawa została zadekretowana pod sygnaturą akt I Nc 2552/10. W piśmie z 24 maja 2010 roku pełnomocnik powoda poinformował pozwaną, iż faktura na którą się powołuje nigdy nie została powodowi doręczona, zaś zamieszony na niej adres nie jest adresem zamieszkania powoda. Pismo zostało doręczone adresatowi w dniu 28 maja 2010 roku. W dniu 11 czerwca 2010 roku został wydany nakaz zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu. Odpis nakazu zapłaty został przesłany na adres A. J. wskazany w pozwie, zaś nadana przesyłka została zwrócona po dwukrotnym awizowaniu, z adnotacją „zwrot – nie podjęto w terminie”. W konsekwencji zarządzeniem z dnia 15 października 2010 roku stwierdzono prawomocność nakazu zapłaty oraz nakazano doręczyć pełnomocnikowi (...) Spółki Akcyjnej w T. nakaz zapłaty wraz z klauzulą wykonalności. Doręczenie nastąpiło 22 października 2010 roku. A. J. nigdy nie mieszkał w K. przy ul. (...). Pod adresem „K. ul. (...)” prowadził działalność gospodarczą. Mieszkał w K. przy ul. (...), a następnie przeprowadził się do Z. do nowo wybudowanego budynku mieszkalnego, który początkowo nie miał numeru, a następnie został oznaczony jako budynek przy ul. (...). M. N. ze względu na zawartą umowę znał aktualny, faktyczny adres A. J.. W dniu 23 listopada 2010 roku pozwana złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach T. P. wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w stosunku do powoda na podstawie tytułu wykonawczego z 11 czerwca 2010 roku. We wniosku wskazała, iż dłużnik zamieszkuje pod adresem „K. ul. (...)” oraz prowadzi działalność gospodarczą pod następującymi adresami: „K. ul. (...), K. ul. Prandoty 6-8, Kraków Aleja (...), K. ul. (...)”. Sprawa została zadekretowana pod sygnaturą KM 1976/10. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego zostało przesłane na adres wskazany we wniosku, tj. K. ul. (...), zaś nadana przesyłka została zwrócona komornikowi po dwukrotnym awizowaniu, z adnotacją poczty „zwrot – nie podjęto w terminie”. W dniu 20 sierpnia 2010 roku został wydany dowód osobisty potwierdzający, iż A. J. zamieszkuje w Z. przy ul. (...). W dniu 25 listopada 2010 roku do Komornika T. P. wpłynął faks pełnomocnika powoda z zapytaniem, czy Komornik prowadzi w stosunku do powoda jakiekolwiek postępowanie egzekucyjne, a jeżeli tak to z czyjego wniosku i na podstawie jakiego tytułu wykonawczego. W dniu 30 listopada 2010 roku do Komornika wpłynęło pismo tożsamej treści. W piśmie z dnia 9 grudnia 2010 roku Komornik poinformował pełnomocnika powoda, iż prowadzi postępowanie egzekucyjne w stosunku do powoda na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach w sprawie o sygnaturze akt I Nc 2552/10, zaś wierzycielem jest (...) Spółka Akcyjna w T.. Pismo Komornika zostało doręczone pełnomocnikowi powoda w dniu 23 grudnia 2010 roku. W dniu 4 stycznia 2011 roku do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wpłynął sprzeciw A. J., w którym zaskarżył on wydany nakaz zapłaty w całości, wniósł o oddalenie powództwa i o uchylenie postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty. Postanowieniem z 7 stycznia 2011 roku Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach odrzucił sprzeciw A. J. wskazując, iż wpłynął on po terminie. W dniu 21 stycznia 2011 roku A. J. wniósł zażalenie na postanowienie z 7 stycznia 2011 roku wnosząc o jego uchylenie i nadanie sprawie biegu. W dniu 31 stycznia 2011 roku A. J. wpłacił na rachunek Komornika kwotę 5.786,19 złotych wskazując jednocześnie, iż zapłata dokonywana jest z zastrzeżeniem obowiązku zwrotu. Komornik przekazał wierzycielowi egzekwowaną przez niego kwotę. Postanowieniem z dnia 14 marca 2011 roku, na wniosek wierzyciela, Komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne. Postanowieniem z dnia 24 marca 2011 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach zmienił poprzez uchylenie postanowienie z 7 stycznia 2011 roku o odrzuceniu sprzeciwu. W dniu 18 maja 2011 roku (...) Spółka Akcyjna w W. zwróciła na rachunek pełnomocnika A. J. kwotę 4.583,70 złotych, którą otrzymała od Komornika w toku postępowania egzekucyjnego. W dniu 15 września 2011 roku Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wydał postanowienie, w którym uchylił postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z 11 czerwca 2010 roku. W dniu 19 kwietnia 2012 roku Komornik wydał postanowienie stwierdzające umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 k.p.c. oraz ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 1.425,39 złotych. Na kwotę kosztów postępowania egzekucyjnego złożyła się opłata stosunkowa - 867,93 złotych, opłaty stałe - 370,81 złotych oraz wydatki gotówkowe -

186,65 złotych. Kosztami postępowania Komornik obciążył dłużnika wzywając go do zapłaty kwoty 157,74 złotych, na którą to kwotę złożyły się poniesione wydatki gotówkowe w kwocie 61,40 złotych i należności z tytułu niepokrytych kosztów egzekucji w kwocie 96,34 złotych. Postanowienie zostało doręczone pełnomocnikowi dłużnika w dniu 24 kwietnia 2012 roku. W dniu 8 maja 2012 roku Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wydał wyrok, w którym oddalił powództwo. Wyrok uprawomocnił się w dniu 21 czerwca 2012 roku. Pełnomocnik A. J. złożył skargę na postanowienie z 19 kwietnia 2012 roku oraz ewentualny wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej. Postanowieniem częściowym z dnia 24 września 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie oddalił skargę, zaś postanowieniem z dnia 31 października 2012 roku oddalił wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej. W dniu 12 listopada 2012 roku A. J. wpłacił na rachunek komornika kwotę 157,74 złotych, określoną w postanowieniu z dnia 19 kwietnia 2012 roku. W piśmie z 4 grudnia 2012 roku pełnomocnik powoda wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 1.363,23 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego poniesionych przez powoda określając termin płatności na dzień 11 grudnia 2012 roku. W piśmie z 13 grudnia 2012 roku pozwana odmówiła zapłaty dochodzonej kwoty. Sąd stwierdził, że wskutek wszczęcia na wniosek pozwanej postępowania egzekucyjnego w oparciu o nakaz zapłaty doręczony powodowi na niewłaściwy adres powód poniósł szkodę w kwocie 1.360,23 złotych. Kwota ta stanowi różnicę pomiędzy sumą wpłaconą przez powoda na rachunek komornika, a sumą zwróconą powodowi przez pozwaną. Jak wskazał Sąd, z okoliczności sprawy wynika jednoznacznie, iż wszczęcie postępowania egzekucyjnego w stosunku do powoda stanowiło rezultat wskazania przez (...) Spółkę Akcyjną w T. w pozwie nieprawidłowego adresu A. J., co uniemożliwiło mu niezwłoczne wniesienie sprzeciwu i doprowadzenie do utraty mocy nakazu zapłaty. Wiedzę o wydanym nakazie zapłaty powód za pośrednictwem swojego pełnomocnika uzyskał dopiero w dniu 23 grudnia 2010 roku od komornika. Uwzględnwszy fakt, że pozew przeciwko powodowi pozwana wniosła 17 maja 2010 roku, a już w dniu 28 maja 2010 roku dotarło do niej pismo pełnomocnika powoda z informacją, że faktura na którą się powołała nigdy nie została powodowi doręczona, zaś zamieszony na niej adres nie jest adresem zamieszkania powoda, a mimo to pozwana popierała pozew, a następnie złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego mając świadomość, iż adres podany w pozwie nie jest adresem zamieszkania powoda, uznał Sąd zachowanie pozwanej za zawinione, skutkujące jej odpowiedzialnością odszkodowawczą. Powództwo jednak oddalił, bo zmierzało ono do wyrównania uszczerbku poniesionego przez powoda wskutek obciążenia go kosztami egzekucji, a o kosztach tych orzeczono już prawomocnym postanowieniem wydanym przez Komornika w dniu 19 kwietnia 2012 roku, skarga powoda na to postanowienie została oddalona, powód nie zaskarżył orzeczenia oddalającego skargę. Skoro o kosztach postępowania egzekucyjnego orzekł już Komornik, a ewentualne rozstrzygnięcie o poniesionych kosztach mogło zapaść w postępowaniu prowadzonym na skutek sprzeciwu od nakazu zapłaty, wykluczone jest dochodzenie przez powoda zwrotu tych kosztów na drodze odrębnego procesu.

W apelacji powód zarzucił naruszenie prawa procesowego – art. 328 § 2 k.p.c. przez błędne zastosowanie i sporządzenie uzasadnienia wyroku bez wyjaśnienia podstawy prawnej i przytoczenia przepisów prawa, art. 98 § 1 k.p.c. przez błędną wykładnię i przyjęcie, iż koszty postępowania egzekucyjnego stanowią koszty postępowania wywołanego wniesieniem pozwu, art. 770 k.p.c. przez błędną wykładnię i przyjęcie, że prawomocne orzeczenie o kosztach postępowania egzekucyjnego stanowi przeszkodę dochodzenia przez dłużnika nimi obciążonego zwrotu tych kosztów od wierzyciela na podstawie art. 415 k.c. w sytuacji, gdy postępowanie egzekucyjne wszczęte zostało i popierane było na skutek bezprawnego i zawinionego działania wierzyciela. W oparciu o te zarzuty skarżący domagał się zmiany wyroku przez uwzględnienie powództwa za zwrotem kosztów postępowania w obu instancjach.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona, podniesionym w niej zarzutom nie można odmówić trafności.

Za zawinione uznał Sąd Rejonowy zachowanie pozwanej polegające na popieraniu pozwu wniesionego przeciwko powodowi i wszczęciu postępowania egzekucyjnego w oparciu o wydany na skutek tego pozwu nakaz zapłaty w sytuacji, gdy już w jedenastym dniu po wniesieniu pozwu powzięła pozwana wiadomość, że wskazany w pozwie adres powoda nie jest adresem jego zamieszkania. Na ten adres wysłany został powodowi nakaz zapłaty, zwrócony następnie

do Sądu po dwukrotnym awizowaniu. Obronę przeciwko roszczeniom pozwanej podjął powód uzyskawszy dopiero w toku postępowania egzekucyjnego wiedzę o wydanym nakazie zapłaty. Obrona okazała się skuteczna, roszczenia pozwanej zostały oddalone wyrokiem wydanym w rezultacie złożenia przez powoda sprzeciwu od nakazu zapłaty. Stwierdził Sąd Rejonowy, że zawinione zachowanie pozwanej rodzi jej odpowiedzialność odszkodowawczą, a powód poniósł szkodę w kwocie 1.360,23 złotych, która stanowi różnicę pomiędzy sumą wpłaconą przez powoda na rachunek komornika, a sumą zwróconą powodowi przez pozwaną i obejmuje koszty egzekucji.

Prawidłowe są ustalenia faktyczne, na których oparł Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie. Podzielić należy ocenę tego Sądu co do zawinionego zachowania pozwanej rodzącego jej odpowiedzialność odszkodowawczą wobec powoda.

Pomimo powzięcia wiedzy o nieprawidłowym adresie powoda wskazanym w pozwie pozwana nie podjęła w tym zakresie żadnych czynności, nie poinformowała Sądu o wadliwym oznaczeniu adresu, nie podała adresu prawidłowego. Przeciwnie, popierała pozew, a następnie wszczęła przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne w oparciu o nakaz zapłaty przesłany powodowi na niewłaściwy adres, pod tym adresem awizowany.

Sprzeczność zachowania pozwanej z zasadami współżycia społecznego kwalifikuje to zachowanie jako bezprawne i uzasadnia w świetle art. 415 k.c. roszczenie powoda o naprawienie szkody, jaką poniósł w następstwie zachowania pozwanej.

Wbrew temu, co przyjął Sąd Rejonowy, rozstrzygnięcie o kosztach egzekucji w prawomocnym postanowieniu komornika nie wyłącza dochodzenia przez powoda na drodze procesu wyrównania uszczerbku majątkowego powstałego wskutek obciążenia go kosztami egzekucji i nie zachodziły podstawy do orzeczenia o tych kosztach w postępowaniu wywołanym sprzeciwem powoda od nakazu zapłaty.

Jakkolwiek pozwana wszczęła egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nakazu zapłaty ze stwierdzoną prawomocnością, to działanie przez nią w warunkach, w których popieranie pozwu, a następnie wszczęcie egzekucji ocenione być musiało jako zawinione, bo umyślne i bezprawne wobec sprzeczności z zasadami współżycia społecznego uzasadniało jej odpowiedzialność deliktową za szkodę wyrządzoną powodowi – dłużnikowi egzekwowanemu.

Ponieważ naprawienia szkody w części obejmującej poniesione koszty egzekucji pozwana powodowi odmówiła, roszczenie deliktowe mógł on zrealizować wyłącznie na drodze procesu cywilnego.

Powództwo podlegało przeto uwzględnieniu w oparciu o art. 415 k.c. W świetle art. 481 § 1 i 2 k.c. za zasadne uznać należało żądanie przez powoda zasądzenia odsetek począwszy od dnia 12 grudnia 2012r. przypadającego po upływie określonego pozwanej w wezwaniu do zapłaty terminu płatności.

Dlatego orzekł Sąd Odwoławczy jak w sentencji wyroku z mocy art. 386 § 1 k.p.c., o kosztach postępowania w obu instancjach – po myśli art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 k.p.c.; pozwana jako strona przegrywająca obowiązana jest zwrócić powodowi – na jego żądanie – koszty obejmujące w pierwszej instancji opłatę od pozwu, opłatę skarbową od pełnomocnictwa i wynagrodzenie radcy prawnego, w drugiej instancji – opłatę od apelacji i wynagrodzenie radcy prawnego, określone według stawki z § 6 pkt 2 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSR (del.) Beata Majewska – Czajkowska SSO Tomasz Tatarczyk SSO Leszek Dąbek